

Oslo 30.11.2023

NKFs innspill til nasjonal digitaliseringsstrategi

Om NKF

NKF er en ideell organisasjon av, og for, norske kommunalteknikere. Foreningen er delt opp i fagfora for byggesak, bygg og eiendom, digital, plan & miljø og veg & park. NKF skal jobbe for å dele kunnskap og skape relasjoner på tvers av kommunegrensar.

Foreningen har over 400 virksomhetsmedlemmer, og medlemskommunene i NKF dekker 99,5% av den norske befolkningen. Over 1.000 kommunale enheter er aktive i foreningens nettverk.

Kommunaltekniske tjenester er i strategien vi forlater nesten ikke omtalt. Samtidig digitaliserer sektoren i stor fart og med et nært samarbeid med en aktiv leverandørindustri. Når Norge nå går inn i nye tider med dyrtid og høye klima- og bærekraftsmål, er hvordan vi digitaliserer våre tekniske tjenester en avgjørende drivkraft. Av denne grunn og i fravær av de nasjonale ambisjonene, har NKF satt fart på arbeidet som en medlemsorganisasjon for norske kommuner. Vi har de to siste årene modernisert våre verktøy til to plattform-familier, en for beste praksis og en for internkontroll og bruk av kontroll data til å sammenstille med offentlige rapporterte data for å få en bedre oversikt og en bedre kontroll på kommunens data. Dette har satt oss i stand til nå aktivt å eksperimentere med potensiale i KI og vi jobber tett med våre søsterorganisasjoner i Danmark gjennom KTC og KL for å sikre nordisk partnerskap og kraft. Vårt arbeid er beskrevet i den vedlagte strategien. Våre tjenester og løsninger finner en her: <https://www.kommunalteknikk.no/nkf-digital.570388.no.html>

Vi har sammen med våre tillitsvalgte brukt tid på å sette sammen våre innspill til strategien og bidrar gjerne i det videre arbeid. Vi har valgt å sortere våre innspill i 9 punkter.

1. KI må bære den nye strategien

- KI er vår nye virkelighet med et utvidet mulighetsrom og må tas i bruk
- Norsk forskning på KI bør prioritere å sikre at tillitsmodellen og troen på mennesket ivaretas av KI og at demokratiet ikke forvitres fordi teknologien overtar svarene.
- Strategien må peke på bruk av norske KI løsninger som bygger på de internasjonale plattformene, dette for å bidra til at demokratiet ikke forvitres.
- KI må tas i bruk på tvers av sektorer. Kommunen må settes i førersete fordi kommunens jobb er å operasjonalisere demokratiet og må bruke KI i alle sine oppgaver fremover.
- KI for statsforvaltningen må tas i bruk for effektivisering av analyser og rapportering.
- Det er behov for regulatoriske sandkasser for KI i ulike samfunnsfloker.

2. Strategien må bidra til at vi blir digitale mestre

- Digital kompetanse blir kritisk i omstillingen og endringen, den må tilflytte alle som vil og kan og med lave eller ingen betalingsmurer.
- Akademia og rådgivere må ikke definere takten og disponere pengene alene. Kommunene har ikke kapasitet til flere FOU og piloter, vi må jobbe

med eksperimenter på løsninger som er vedtatt skal bli satt i drift. Løsningen må utvikles over tid i samarbeid med leverandører.

- Kompetansen er sentral i anskaffelser av digitale løsninger og må stille krav til leverandørene om integrasjon til nasjonale felleskomponenter.
- Kompetansen er sentral for å se omstillingsmulighet i offentlig sektor og nye operative modeller av de offentlige tjenester til innbygger og næringsliv.
- Den digitale mester fødes i dag og skal mestre hele livet, digital kompetanse må være gjennomgående i alle fag i alle årstrinn og hele livet.

3. Strategien må sikre at vi bygger videre på den norske register arven. Den må sikre at vi eier og styrer etter våre egne data på våre egne dashbord og bruker standarder som er finansiert av staten når det er lovpålagt eller pekt på i en forskrift

- Norge har felles nasjonale registre av høy kvalitet. Disse må være sentrale i den nye strategien. Vi må sikre at vi beholder den høye kvaliteten på data i våre nasjonale digitale byggeklosser for personer, foretak og kart.
- Det bør vurderes et behov for data om offentlige virksomheter som støtter delegasjonsreglementet bedre enn dagens enhetsregister.
- Bruken av standarder må fremmes. Krav om bruk av standarder i offentlige løsninger fremmer samhandling, men må finansieres og ikke være kostnadsdrivende som de er i dag. Det må stilles krav til effektiv organisering i utarbeidelse og forvaltning av standarder.

4. Strategien må sikre at organiseringen av digitaliseringsarbeidet gjøres nytt og utnytter kreftene i at det digitale ikke ser oppgavedelingen mellom sektorer og styringsnivå

- Det må settes mål på hvordan data skal gjenbrukes på tvers både horisontalt og vertikalt. Dagens finansieringsløsninger er til hinder for datadeling i det vertikale og fremmer sektor digitalisering. Dette fremstår ikke logisk for innbyggere og næringsliv.
- De horisontale interesseorganisasjonene kan gis en større oppgave med digitalisering. Gjennom medlemmer samler de effektivt og kan bidra til en vesentlig fart på digitale løsninger som en vertikal sektor bruker unødvendig tid og ressurser på.
- Effektiv forvaltning må prioriteres opp framfor sømløse tjenester. Dette perspektivet har fremmet utvidet konsulentbruk og komplekse prosesser som har gitt lite resultater.
- FOU-systemet med virkemidler må revurderes. Det har lav tillitt og tilslutning i kommunesektoren, og fører til utredninger, analyser og piloter men ikke skalerbare løsninger.

5. Strategien må bidra til utvikling av norsk programvare industri med internasjonalt eksportpotensiale

- Norsk demokrati og organisasjonsliv er effektivt og har høy tillit. Vi er gode til å ta i bruk digitale løsninger tidlig og har internasjonalt anerkjente registre. Dette er et mulighetsrom for å raskt kunne utvikle neste generasjons programvare med KI i kjernen. Løsningene vil effektivisere offentlig sektor samtidig som vil vi som kunder bli referanser for norske selskaper og gi de tilgang til et internasjonalt marked.
- KI er gitt å kunne gi en vekst på 8-9% i BNP. Strategien må bidra til at vi også ser denne veksten i Norge.
- Tre forslag til satsningsområder er:
 1. KI som analysemotor for data på tvers av et stort antall leverandører innen spesifikke tjenestekjeder og nettverk.
 2. KI som tolker data i store dokumentmengder.
 3. KI i publikumsveiledning av lover og forskrifter.

6. Strategien må bidra til at vi stoler på data

- Data på avveie er et stort hinder for å ta ut effekten av digitaliseringen. Balansen mellom sikkerhet og fornuftig bruk må omhandles i strategien. Nasjonale løsninger som MinID og BankID må prioriteres og teknologi som blockchain må eksperimenteres med for å sikre mer effektiv ID håndtering i en kompleks digital infrastruktur.
- Data må lagres i norske datasenter. Det bør vurderes et eget program for utbygging av norske datasenter. Norge er et foretrukket land grunnet vårt stabile demokrati. Det er i vår nasjonale rolle som energi-leverandør og beredskapsland at vi bør se på datasentre som mer enn en næringsutvikling i den enkelte kommune. Norge er attraktivt som land for å etablere datasenter og plan- og bygningsloven må legges til rette for at det raskt kan etableres sentre. Sentrene bør også vurderes ikke bare som energi-konsumenter men at overskuddsvarme kan være energi for nærliggende virksomhet som trenger varme, for eksempel landbruk og husdyr.

7. Strategien må bidra til at arbeidstagere kan jobbe der de bor og har rett kompetanse

- Norges boligunderskudd er ett økende problem. En strategi kan skape økt forståelse for at ansatte kan jobbe fra andre steder enn der offentlig eller privat virksomhet har registrert sin kontoradresse.
- Det er en økende gruppe arbeidstagere som faller utenfor arbeidslivet som har høy digital brukerkompetanse. Strategien må bidra til omstilling av denne kompetanse til ferdigheter privat og offentlig virksomhet etterspør og som allerede er i underskudd.

8. Strategien må diskutere hvordan makt reforddeles av teknologi

- Dagens lover og regler er teknologi nøytrale, men makten er ikke teknologi nøytral. Organisering av stat og kommune er gjort med et skarpt sektor-perspektiv fra staten ned til den horisontale kommunen. Dette hindrer utbredelse av

teknologiske løsninger som bruker data på tvers til det beste for næringsliv og innbyggere. Vi har en rekke eksempler på at implementerte løsninger er kostnadsdrivende. Strategien må bidra til at vi setter opp farten, deler og utvikler løsninger på tvers av makt-fordelingene. Dette vil utfordre demokratiet og etablert styringsform med makt, men er helt nødvendig for å bidra til utviklingen av et bærekraftig Norge.

9. Strategien må sikre at digitalisering angår oss alle og at alle stemmer blir hørt

- Norge har en tradisjon for å digitalisere gjennom lov- og forskrift. Denne tradisjonen går for langsomt når den underliggende teknologien går raskere. Strategisk digitalisering angår alle og bør raskest mulig delegeres ned men følges opp tett. Delegasjonen bør forutsette samhandling og deling av data, kostnader, inntekter og gevinster. Topplederne bør gå foran som gode eksempler som er digitale, styrer digitalt og samhandler horisontalt digitalt.
- Strategien må bidra til at digitalisering engasjerer alle ikke bare som brukere, men som meningsbærer og pådrivere. Alders og kultur mangfold må sikres fra oppstart og det internasjonale må være med. Norge bør velge ut områder i det internasjonale arbeidet hvor vi ønsker å ta en ledende rolle og følge i andre. Vi foreslår at Norge tar en ledende rolle innenfor hvordan digitaliseringen med kunstig intelligens ikke reduserer tilliten eller gjør demokratier mindre effektive.

Denne strategien er utarbeidet i tett samarbeid med våre tillitsvalgte i fagstyre NKF Digital og NKF Hovedstyre. I disse styrene er det valgte representanter fra administrasjonene i kommuner fra hele Norge.

NKFs Hovedstyre:	NKF Digital (fagstyre)
Kjetil Wold Henriksen	Stina Kathrin Lillevik
Leder Norsk Kommunalteknisk Forening Terje Strøm	Leder Prosjektleder, Ålesund Kommune
Nestleder Norsk Kommunalteknisk Forening Daglig leder, BIR Infrastruktur AS	Gunnar Slinning Østad
Cecilie Solli	Nestleder Senior Fagrådgiver, Bærum Kommune
Styremedlem Norsk Kommunalteknisk Forening Einingsleiar plan byggesak og geodata, Sula kommune	Thomas Schulzki
Dag-Ivar Andreassen	Styremedlem Seksjonsleder, Bodø kommune
Styremedlem Norsk Kommunalteknisk Forening Seksjonsleder byggforvaltning, Tromsø kommune	Terje Dalgård
Mette Cecilie Nystrøm Brox	Styremedlem Seksjonsleder, Oslo Bygg
Styremedlem Norsk Kommunalteknisk Forening Eiendomssjef, Klepp kommune	Fredrik Øvergård
Odd-Magne Anderdal	Styremedlem Rådgiver, Fosen IKT
	Jan Roger Humlebekk

<p>Varamedlem Norsk Kommunalteknisk Forening Leiar eigedom, Hemsedal kommune</p> <p>Venke Moe</p> <p>Varamedlem Norsk Kommunalteknisk Forening Plan- og bygningsjef, Kristiansand kommune</p>	<p>Varamedlem Rådgiver, Øvre Eiker Kommune</p>
---	---

En komplett oversikt over tillitsvalgte i NKF valgt på landsmøte i 2021 finnes her: [Kunnskapsdeling for et bedre samfunn - Norsk Kommunalteknisk Forening \(kommunalteknikk.no\)](https://www.kommunalteknikk.no/kunnskapsdeling-for-et-bedre-samfunn)

Oslo, 30.11.2023

Kirsti Kierulf
Administrerende direktør
Norsk Kommunalteknisk Forening